

ПРЕВЕНЦИЯ И БОРБА С НАСИЛИЕТО, ОСНОВАНО НА ПОЛА В СПОРТА

НАРЪЧНИК ЗА ТРЕНЬОРИ

ОТНОСНО

Настоящият Наръчник описва правила за работа на спортни организации с цел подобряване на превенцията и борбата с насилието, основано на пола, и е първи по рода си за България. Той е предназначен за треньори и ръководители на професионални и любителски спортни клубове, които искат да подобрят своите политики и практики на управление. Наръчникът е изцяло практически ориентиран и включва въпросник за самооценка на степента на прилагането на предложените политики и практики. Вярваме, че този Наръчник ще допринесе за подобряване саморегулацията на спортните организации в сферата на предотвратяване на дискриминацията и езика на омразата на основа полови стереотипи, както и че ще повиши нетърпимостта на спортуващите, професионалните спортисти и други заинтересовани страни към насилието по полов признак в спорта.

Наръчникът се реализира като част от проекта "Честна игра", който се изпълнява с финансова подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия по линия на Финансовия механизъм на ЕИП. Основната цел на проекта е да подобри равнопоставеността на половете и да съдейства за борба с насилието, основано на пола в спорта.

Този документ е създаден в рамките на проекта "Честна Игра", осъществен с финансовата подкрепа на Фонд Активни граждани България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

Цялата отговорност за съдържанието на този документ се носи от Сдружение Бокая и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Оператора на Фонд Активни граждани България.

www.activecitizensfund.bg

АВТОР: ПОЛ НАЙДЕНОВ
РЕДАКТОР: ЛИЛИЯ ДРАГОЕВА
ДИЗАЙН: МАНУЕЛА ПОПОВА
ISBN: 978-619-91900-7-4

ФОНДАЦИЯ БИЛИТИС, 2022

The logo for 'bilitis' features the word in a lowercase, bold, sans-serif font. The letters 'i' and 't' are colored in a vibrant pink, while the other letters are in a dark purple.

The logo for 'БОКАЯ С ДРУЖЕНИЕ' features a stylized orange flame above the word 'БОКАЯ' in a bold, black, sans-serif font. Below it, the words 'С ДРУЖЕНИЕ' are written in a smaller, black, sans-serif font.

СЪДЪРЖАНИЕ

04

ВЪВЕДЕНИЕ

06

МОЖЕ ЛИ СПОРТЪТ ДА
ВЪЗПИТАВА ЦЕННОСТИ?

08

КАКВИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ,
НАГЛАСИ И СПОДЕЛЕНИ
ЦЕННОСТИ, ТРЯБВА ДА ИМАТ
ТРЕНЬОРИТЕ, ЗА ДА
ПОДДЪРЖАТ СПОРТНА
СРЕДА, СВОБОДНА ОТ
ДИСКРИМИНАЦИЯ И
НАСИЛИЕ, ОСНОВАНО НА
ПОЛА?

10

КАК ДА ПОДОБРИМ
РАВНОПОСТАВЕНОСТТА НА
ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ В СПОРТА
И ДА ПРЕДОТВРАТИМ
НАСИЛИЕТО, ОСНОВАНО НА
ПОЛА?

15

РАЗПОЗНАЙ И ДОКЛАДВАЙ

18

РЕЧНИК НА ТРЕНЬОРА

26

ВЪПРОСНИК ЗА
САМООЦЕНКА

ВЪВЕДЕНИЕ

Проектът „Честна игра“ адресира проблем, за който у нас не се говори: насилието, основано на пола в спорта. Мерките за справяне с насилието, основано на пола в спорта са неразделна част от мерките за справяне с насилието срещу жени и трябва да обхващат както професионалните, така и непрофесионални спортни дейности на всички възрасти и нива съгласно препоръка отправена от Международната работна група за жените и спорта (<https://iwgwomenandsport.org/>).

Съветът на Европа подчертава, че насилието, основано на пола в спорта засяга както момичета, така и момчета, както жени, така и мъже. Някои от най-честите форми на насилие, основано на пола в спорта са: обиден език или жестове, сексуален тормоз, изнасилване. Този вид насилие е засичано както между спортисти, така и между треньори и спортиси, а също и между други спорни професионалисти (спортни мениджъри, доктори, физиотерапевти) и спортисти. Мас медията разгласяват единствено случаи, които стигат до съдебната зала, но голяма част от случаите остават недокладвани и дори незабелязани[1].

Спортът е поле, в което половите стереотипи играят важна роля. Традиционните разбирания за женственост и мъжественост водят до чести прояви на насилие, основано на пола, а също така ограничават достъпа до участие в спортни дейности и нарушават равнопоставеността на жените и мъжете в спорта. Препоръка на Съвета на Европа CM/Rec(2010)9 изисква въвеждането на кодекс за спортна етика от спортните организации на всички нива, който включва предпазване от всички видове насилие, вкл. основано на пола и сексуално насилие. Превенцията на този вид насилие трябва да бъде неразделна част от обучението на треньорите и учителите по спорт. Други политики, разработени от Съвета на Европа, които имат връзка с преодоляване на насилието, основано на пола в спорта са:

- Европейска спортна харта (R (92) 13)[2]
- Резолюция за превенция на сексуалния тормоз на жени, младежи и деца в спорта (3/2000)[3]
- Препоръка относно лесбийките и гей мъжете в спорта (1635 (2003))[4]
- Препоръка за преодоляване на половите стереотипи в спорта (CM/REC (2015)2)[5]

[1] Насилие, основано на пола в спорта, Yellow Window, ноември 2016, достъпно на: <https://rm.coe.int/bis-factsheet-gender-equality-sport-violence-en/1680714c0c>.

[2] Достъпно на: <https://www.coe.int/en/web/sport/european-sports-charter>.

[3] Достъпно на: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0388_BG.html.

[4] Достъпно на: <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17167&lang=en>.

[5] Достъпно на:

https://irdo.ro/pdf/drepturi_femei/07Recomandarea%20Comitetului%20Mini%C8%99trilor%20%C4%83tre%20statele%20membre%20privind%20integrarea%20genului%20%C3%AEn%20sport.pdf.

У нас, насилието, основано на пола в спорта е недостатъчно изследвано, но отделни публикации в спортни медии показват недвусмислено, че половите стереотипи са една от причините за обиди и агресия в спорта. Спорадични медийни скандали разкриват присъствието и на сексуално насилие над жени в спорта. Бърз преглед на Етичните кодекси на спортните федерации у нас показва, че превенцията на насилието, основано на пола не се споменава изрично. След отхвърлянето на Истанбулската конвенция през 2018 г. от българското правителство, говоренето по темата съзнателно се избягва, за да не бъде асоциирано с "въвеждане на джендър идеология". Проектът „Честна игра“ има за цел да подобри равнопоставеността на половете в спорта и да намали влиянието на обиден език, базиран върху половите стереотипи.

Проведено в рамките на проект „Честна игра“ изследване за оценка на ситуацията по отношение на насилието, основано на пола в спорта в България събра 205 отговора в онлайн анкета, насочена както към професионални спортисти, така и към редовно спортуващи любители. Въпросите в анкетата имаха за цел да идентифицират най-честите проявления на насилието, основано на пола в българския спорт, честотата на тези проявления, най-честите жертви и извършители, както и мнението на респондентите относно ролята на треньорите и ръководствата на спортните клубове в превенцията на този проблем и адекватното му адресиране.

Въпреки че не може да претендира за представителност, тази онлайн анкета показва моментна снимка на ситуацията с насилието, основано на пола в спорта в България и по-конкретно, сексуалното насилие в спорта. Шейсет и четири от общо 205 респондента (31.2%) са били свидетели на сексуално насилие или тормоз към свои съотборници или членове на друг спортен клуб. 51% отговарят, че сексуалният тормоз се е изразявал най-често в подвиквания, подмятания със сексуален характер или сексистки език. Данните показват широко разпространение на сексистки език в спортните среди у нас. Физическият тормоз (насилие) под формата на сексуални докосвания също е широко разпространен: 31.2% от респондентите са били свидетели на докосване/опипване на интимни части от тялото на свои съотборници без тяхно желание. 10.9% са станали свидетели на внезапно целуване по устните на лица без тяхно желание. 9.4% от респондентите са били свидетели на подтикване на лица към сексуален акт без тяхно желание. Тези проценти показват широкото разпространение на физически форми на сексуален тормоз, които допълват вербалните.

По отношение на обекта на сексуален тормоз / насилие, данните потвърждават тенденциите, идентифицирани в други подобни проучвания в европейски страни: най-чести обекти на сексуално насилие в спорта са жените. Съгласно резултатите от анкетата, в 71.9% от случаите на сексуално насилие или тормоз в спорта жертвата е била жена. В 7.8% от случаите, жертвата е била хомосексуален мъж. Също в 7.8% от случаите, жертвата е била лесбийка. В 4.7% от случаите, жертвите са били трансполови или интерсекс хора. Същият е процентът, в който жертвите са били хетеросексуални момчета/мъже. 3.1% от респондентите избират опцията „друг“, което ще рече, че жертвите са били различни от избраните по-горе групи.

МОЖЕ ЛИ СПОРТЪТ ДА ВЪЗПИТАВА ЦЕННОСТИ?[6]

Професията на спортния треньор исторически е била и продължава да бъде занимание, доминирано от мъже. Жените-треньори все още са малцинство в световен план. Този дисбаланс продължава въпреки подобряването на законодателството по отношение на равенството и многообразието в рамките на много общества и въпреки действията на спортните организации и националните ръководни органи. В научноизследователската литература недостатъчното представяне на жените в спортното треньорство е добре документиран проблем. В същото време, една от целите на спорта е да възпитава ценности като уважение и зачитане на достойнството на всички спортисти, дисциплина и спазване на правилата на честната игра.

Спортът по своята същност се стреми към подобряване на представянето на участниците, не само по отношение на конкуренцията с другите, но и за надграждане на предишни лични постижения в същия спорт. В този смисъл, спортът цели както самоусъвършенстване, така и работа в екип, респект към съотборниците и постигане на общи цели. Спортната етика насърчава спазването на правилата, честната игра, ненасилието, приобщаването, равенството и равните възможности, които със сигурност са много важни ценности в нашето общество. В много отношения спортът също допринася за подобряване на социалните умения; приобщаващият спорт може да ни помогне да станем по-успешни в различни социални роли като приятел, работник, лидер, родител, партньор или гражданин - казано по друг начин, той може да ни помогне да станем по-пълно реализирани човешки същества.

Спортът осигурява отличен социален контекст и възможности за учене, и по този начин налага ясни отговорности на тези, които го управляват и организират. Това е мястото, където педагогическият подход „образование чрез спорт“ се превръща в полезен инструмент в ръцете на спортните педагози и учителите по физическо възпитание, както и на треньорите на спортните клубове за младежи. Последните имат нужда от специална подготовка, за да оползотворят максимално възпитателните възможности, които създава спорта.

[6] Тази част е базирана на ръчника “Outsport Toolkit: Supporting Sport Educators in Creating and Maintaining an Inclusive Sport Community Based on Diversity of Gender Identities and Sexual Orientations”, written by LASZLO FÖLDI (2019), funded by the Erasmus+ program of the EU.

Ако мислим за спорта като инструмент за учене (възпитание), той е близък по форма до неформалното образование; това е организиран образователен процес, който се провежда успоредно с основните системи за образование и обучение и обикновено не води до сертифициране. Индивидите участват на доброволна основа и в резултат на това индивидът поема активна роля в учебния процес.

Неформалното образование предоставя на младите хора възможности да развият своите ценности, умения и компетенции, различни от развитите в рамките на формалното образование. Тези умения (наричани още „меки умения“) включват широк спектър от компетенции като междуличностни умения, работа в екип, организационни умения, управление на конфликти, межкултурна осведоменост, лидерство, планиране, организиране, координация и практически умения за решаване на проблеми, увереност, дисциплина и отговорност. Особеното при неформалното образование е, че обучаемите активно участват в процеса на образование/учене и допринасят към него. Използваните методи имат за цел да дадат на хората инструменти за по-нататъшно развитие на техните умения и нагласи. Ученето е непрекъснат процес и една от основните характеристики на неформалния подход е ученето чрез правене. Неформалният подход в образованието не е равен на неструктуриран подход; процесът на неформално обучение е споделен и проектиран по такъв начин, че да създаде среда, в която обучаемият е архитектът на собственото си развитие на умения.

КАКВИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ, НАГЛАСИ И СПОДЕЛЕНИ ЦЕННОСТИ, ТРЯБВА ДА ИМАТ ТРЕНЬОРИТЕ, ЗА ДА ПОДДЪРЖАТ СПОРТНА СРЕДА, СВОБОДНА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ И НАСИЛИЕ, ОСНОВАНО НА ПОЛА?

Знания

На първо място, треньорите трябва

- Да познават и разбират човешките права.
- Да разбират понятията „полова идентичност“, „сексуална ориентация“, „полови характеристики“ и „изразяване на пола“.
- Да разбират значението на „полови стереотипи“ и да са запознати с най-разпространените стереотипи за половете.
- Да разбират как спортът може да бъде използван като инструмент за повишаване на равнопоставеността между мъжете, жените и други атлети/участници в спортни дейности.

Умения

- Да изразяват емпатия към участници с разнообразни характеристики, да съдействат за социално включване чрез спорт.
- Да третират равнопоставено разнообразни участници в спортните дейности.
- Да въвеждат ясни правила за спортменско поведение, недвусмислено изключващи всички форми на насилие, вкл. основано на пола, и да бъдат бдителни дали се изпълняват от участниците.
- Да не подминават инциденти, свързани с насилие, вкл. основано на пола, да ги адресират своевременно и конструктивно.

Нагласи

- Откритост и приемане на различията между хората, вкл. тези свързани с половите идентичности и сексуални ориентации.
- Смелост да отстоява принципите на недискриминация и ненасилие.
- Увереност и готовност да заема позиции в конфликтни ситуации, като утвърждава принципите на зачитане на човешките права.

Ценности

- Опазване на човешките права и човешкото достойнство на всички участници в спортните дейности, вкл. хора в неравностойно положение.
- Зачитане на многообразието в спорта, вкл. свързано с пола, половите идентичности и сексуалните ориентации.
- Създаване на равен достъп до спортни дейности за всички, без дискриминация.

Накратко: треньорите трябва да бъдат обучени да прилагат ПОДХОДА НА ЗАЧИТАНЕ НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА В СПОРТА

Подходът на зачитане правата на човека е проста ежедневна практика, която се основава на уважение към достойнството на другите. Това означава от една страна самостоятелна работа, за да бъдат идентифицирани и преодолени вътрешни предразсъдъци, които могат да доведат до съдене на други хора въз основа на всякакви характеристики (пол, етнос, възраст, сексуална ориентация, и др.), различни от тяхното поведение и действия. От друга страна, това е признаването, че всички хора имат неотменими права на справедливо и равно третиране. Правата на човека са морални принципи и норми, които описват определени стандарти на човешко поведение и всеки човек притежава тези права просто защото са човешки.

КАК ДА ПОДОБРИМ РАВНОПОСТАВЕННОСТТА НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ В ПОСРТА И ДА ПРЕДОТВРАТИМ НАСИЛИЕТО, ОСНОВАНО НА ПОЛА?[7]

Съвременните добри практики за подобряване на равнопоставеността на жените и мъжете в спорта и превенция/борба с насилието, основано на пола, изискват едновременна работа на различни нива в спортните организации. Ръководителите на спортните клубове, както и треньорите, така и друг спортен персонал, трябва да прилагат политики за равнопоставеност, зачитане на човешките права, и превенция на насилието във всички изборени по-долу сфери на работа и развитие на клуба.

1. Управление на спортния клуб
2. Оперативна дейност
3. Набиране и задържане на треньори
4. Обучение за изграждане на капацитет на персонала
5. Организационна култура и климат
6. Програми и инициативи
7. Финансиране и ресурси
8. Маркетинг и комуникации
9. Измерване и отбелязване на успеха

УПРАВЛЕНИЕ НА СПОРТНИЯ КЛУБ

Към какво се стремим: Равенството между половете и равното третиране на жените и мъжете в спорта е поставено като норма и залегнало в политиките на управление на спортните клуб. Ръководството на клуба се стреми да поддържа баланс между жени и мъже. Спортният клуб демонстрира активно прилагане на принципа на равнопоставеност между жените и мъжете в треньорството.

Как ще го постигнем:

1. Клубът има политика, която задължава ръководството да включва както мъже, така и жени.
2. Ръководството на клуба включва лица с разнообразни характеристики.
3. Оперативните политики включват, между други цели, и целите за постигане на равно третиране на жените и мъжете и превенция на насилието, основано на пола.

[7] Тази част е базирана на Gender Equity in Coaching Self Assessment Tool, Coaching Association of Canada, достъпен на: <https://geic.womenandsport.ca/>.

4. Спортният клуб има публично достъпна политика за полова равнопоставеност и включване на уязвими групи. Тази политика се прилага и при избора на треньори.

5. Ръководството на клуба активно комуникира както навън, така и вътре в клуба, целите за постигане на полова равнопоставеност и недискриминация на уязвими групи.

ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ НА СПОРТНИЯ КЛУБ

Към какво се стремим: Да гарантираме, че равенството между половете е вградено в треньорския процес и приоритетно в общите стратегии и дейности на организацията.

Как ще го постигнем:

1. Визията и ценностите на организацията включват постигане на равенство между половете и равно третиране на жените и мъжете в спортните дейности.
2. Стратегическият план на спортния клуб включва като една от основните цели постигането на равнопоставеност между жените и мъжете чрез дейностите на клуба.
3. Планът за работа (годишен план) на клуба включва специални дейности, насочени към постигане на равнопоставеност на жените и мъжете в спорта.

НАБИРАНЕ И ЗАДЪРЖАНЕ НА ТРЕНЬОРИ

Към какво се стремим: Наличие на справедлив и прозрачен процес за набиране, подбор и въвеждане на треньори с механизми за изолиране на влиянието на предразсъдъци спрямо характеристики като пол, етнос, възраст, сексуална ориентация и др.

Как ще го постигнем:

1. Спортният клуб притежава стратегия за набиране на повече жени-треньори и постигане на баланс между половете в треньорския състав.
2. Спортният клуб притежава стратегия за въвеждане и задържане на жени-треньори, създава възможности за развитие на треньори от всичкилове.
3. Стратегията за набиране на треньори стимулира многообразието отвъд пола и осигурява равен достъп за кандидати с разнообразни личностни характеристики.
4. Спортният клуб може да бъде определен като „работодател с равни възможности“.
5. Комисиите за избор на нови треньори също са балансирани по пол.
6. Спортният клуб гарантира свободен от предразсъдъци избор на треньори, като въвежда обективни критерии за избор и полого-неутрални въпроси по време на интервю.
7. На всички нива на управление са налични справедливи и прозрачни процедури за избор и оценка на служителите на клуба.
8. Жените-треньори получават достатъчно възможности за професионално развитие, съобразени с техните индивидуални нужди.
9. Жените-треньори са активно окуражавани да кандидатстват за лидерски позиции.

ОБУЧЕНИЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ НА ПЕРСОНАЛА

Към какво се стремим: Обучението на треньори и ключови лица, вземащи решения относно равнопоставеността на половете, многообразието, приобщаването и лидерството гарантира прилагането на принципите за зачитане на човешките права, стимулиране на равнопоставеността и превенция на дискриминацията и насилието в рамките на организационната култура, програми и практики.

Как ще го постигнем:

1. Ръководството на спортния клуб включва темите, свързани с многообразието, човешките права, и равнопоставеността между половете като част от инструктажа на всеки треньор и създава условия за надграждане на знанията на треньорите в тази посока.
2. Треньорите, мениджърите, и други професионалисти в спортния клуб имат достъп до иновативни обучения по темите „равенство между половете, многообразие, и включване“ както и по темата „преодоляване на несъзнателните предразсъдъци“.
3. Всички треньори притежават необходимите умения да тренират жени и момичета, както и лица в неравносвойно положение, като опазват тяхното човешко достойнство.
4. Придобитите знания и умения от тренинги по изброените по-горе теми се прилагат активно от треньорите и персонала на клуба в ежедневната работа.

ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА И КЛИМАТ

Към какво се стремим: Безопасна, приветлива и приобщаваща среда за жените треньори, така че жените да могат да се възползват от предимствата на спортното лидерство, а спортът да може да извлече предимствата на разнообразното лидерство.

Как ще го постигнем:

1. Спортният клуб ясно комуникира своята готовност да приеме и развива жени-треньори.
2. Клубът притежава и ясно комуникира своята политика за „безопасен спорт“, която включва ясни правила на поведение и санкции при неизпълнение, комуникационен план, и добре развити механизми за получаване и разглеждане на оплаквания при тормоз или дискриминация, които предотвратяват допълнителен риск за пострадалите.
3. Правилата за подходящо поведение във всички терени и ситуации, свързани с дейността на клуба, са ясно комуникирани (по време на тренировка, в съблекалнята, по време на пътувания, състезания, програми и др.)
4. Клубът предоставя адекватни възможности за работа за жените-треньори, които отглеждат деца (работа на смени, допълнителни услуги като достъп до детски кът и подобни).

ПРОГРАМИ И ИНИЦИАТИВИ

Към какво се стремим: Програми, които са проектирани, изпълнени и финансирани с цел равнопоставеност на половете, помагат да се осигурят равни възможности за напредъка на жените в спорта, както като треньори, така и като състезатели / спортисти.

Как ще го постигнем:

1. Спортният клуб предлага специални програми, които привличат повече жени/момичета към спортни дейности.
2. Клубът реализира специални инициативи за привличане на повече жени към треньорски позиции.
3. Всички съществуващи програми за развитие на треньори редовно се преразглеждат от гледна точка на пола и многообразието, за да се смекчат бариерите пред участието на жени и лица от групи в неравностойно положение.
4. Събитията и програмите вземат предвид съображенията за равнопоставеност на половете и многообразието (грижи за деца, достъпност, религиозни съображения и др.)

ФИНАНСИРАНЕ И РЕСУРСИ

Към какво се стремим: Справедливо и равнопоставено разпределение на средствата и ресурсите като доказателство за ангажимента на спортния клуб да стимулира равенството между половете както в състезателната дейност, така и в коучинга.

Как ще го постигнем:

1. Спортният клуб разпределя равнопоставено финансите и ресурсите между състезатели и треньори от всички полове, без да ощетява един пол за сметка на друг.
2. Спортният клуб следва принципа „равно заплащане за равен труд“ при определяне възнагражденията на треньорите, независимо от техния пол.
3. Клубът активно търси финансиране за програми, които ще стимулират равнопоставеността между жените и мъжете в спорта, както и в коучинга.
4. Клубът разполага с конкретна позиция, чиито отговорности включват (измежду други) да провежда и следи за изпълнение на политиката за равно третиране на жени и мъже и предотвратяване/борба с насилието, основано на пола.

МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ

Към какво се стремим: Спортният клуб активно комуникира своя ангажимент към равенството между половете както в състезателната дейност, така и в коучинга, чрез своите маркетингови и комуникационни усилия/канали, и разпространява култура, която е безопасна, гостоприемна и включваща жените.

Как ще го постигнем:

1. Жените състезателки и/или треньори редовно са давани като пример за подражание със своите успехи.
2. Важността на равнопоставеността между половете е активно комуникирана във всички публикации/медийни изяви на служителите на спортния клуб.
3. Спортният клуб използва визии, които демонстрират многообразието на спортисти и треньори.
4. Клубът включва лица от различен пол във всички свои маркетингови стратегии и практики.
5. Клубът отчита заслугите на жените спортистки и/или треньори и ги отбелязва/награждава.

ИЗМЕРВАНЕ И ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА УСПЕХА

Към какво се стремим: Мониторингът и оценката на усилията за равенство между половете както в спортните дейности, така и в коучинга, позволява на организациите да бъдат отговорни за промяната, да увеличат участието на заинтересованите страни (жени и хора в неравностойно положение), да празнуват и споделят успехите.

Как ще го постигнем:

1. Събиране и анализ на данни за участие както в състезателните дейности, така и в коучинга, по пол, раса, етнос, сексуална ориентация, и други характеристики.
2. Събраните данни се използват за актуализиране и подобряване на клубните политики.
3. Всички спортни програми се оценяват на база степента на участие на жени и лица в неравностойно положение, идентифицираните липси се адресират своевременно.
4. Клубът провежда разговори с настоящи или бивши спортисти/треньори, за да вникне в техните преживявания и да използва тези данни в подобряване на средата/включването.

РАЗПОЗНАЙ И ДОКЛАДВАЙ

Насилието, основано на пола и по-конкретно сексуалният тормоз се случват в спортните среди от години, но едва напоследък започна да му се обръща внимание. Някои наричат това внимание прекомерна реакция на нормалното поведение на подрастващите, но сексуалният тормоз може да нанесе дълбоки психологически щети на младите хора.

Изброените по-долу правила ще помогнат на ръководителите на спортните клубове/треньорите да създадат и поддържат среда, свободна от сексуален тормоз и насилие, основано на пола.

1. Направете превенцията на сексуалния тормоз основен приоритет. Треньорите следва да се противопоставят на неприемливите подмятания и сексуални коментари. Говорете за проблема, провеждайте информационни срещи с трениращите в клуба и техните родители (ако клубът работи с деца) и канете гост-лектори, за да покажете на целия персонал, че този въпрос е важен и че тормозът не е приемливо поведение на подрастващите.
2. На спортуващите в клуба трябва да се обясни разликата между приятелски закачки и тормоз, между флирт и тормоз. Основната разлика между закачки/флирт и тормоз е в това, че първото се случва по взаимно желание, докато второто е нежелана форма на поведение за една от двете страни. Очакванията за поведението на спортистите трябва да бъдат ясно определени и обяснени, а при нарушение трябва да бъдат прилагани справедливи наказателни последствия.
3. Ако клубът работи с деца, включете родителите. Участието на родителите е от решаващо значение за дългосрочната промяна на поведението на децата им. В много случаи родителите също се нуждаят от разяснения относно сексуалния тормоз и вредните му последици, за да им се помогне да разпознават тормоза и да реагират по подходящ начин. Когато тормозът се случи, родителите на жертвите и извършителите трябва да бъдат информирани за подробностите, за да може да се работи за преодоляване на травмата и от двете страни. Може да се наложи участие на семейството и евентуално външно консултиране, за да се избегнат дългосрочни емоционални щети и да се промени неподходящото поведение.
4. Научете спортистите как да се справят с тормоза. Игнорирането на ситуацията често може да доведе до цикъл на продължаващ тормоз и виктимизация. Насилникът получава емоционална печалба от това, че вижда другите уплашени и разстроени. Спортистите трябва да се научат да бъдат асертивни и да установяват силни лични граници. Те трябва да кажат на съотборниците си да спрат, когато поведението им е обидно и неподходящо. Страничните наблюдатели също трябва да се противопоставят на тормоза, когато той се случва. Ако свидетелите се превърнат в безучастни зрители, надеждата за промяна е малка.

Спортистите често се притесняват да съобщят за сексуален тормоз поради унизителния му характер. Те трябва да знаят, че тормозът не е по тяхна вина и че трябва да продължат да търсят помощ, докато тормозът не спре; може да са необходими две или три интервенции, преди поведението да се промени. Това, че спортистите продължават да търсят помощ, е в интерес на всички: неразрешените конфликти могат да увредят емоционално жертвата, да втвърдят съзнанието на извършителя и евентуално да доведат до съдебни дела и нарушаване на имиджа на клуба.

Сексуалният тормоз не е нещо, което младите хора трябва да се научат да търпят. Напротив, той трябва да бъде конфрнтиран и спрян, за да могат спортните клубове да бъдат безопасни и позитивни места за развитие на децата и младите хора.

Огромен брой случаи на сексуален тормоз и сексуално насилие, както и други видове насилие, основано на пола, които се случват на терена, в съблекалните, или други места, свързани със спорта остават недокладвани. Най-честите причини, поради които жертвите не докладват са следните:

- Страх от увеличаване на тормоза, ако извършителят разбере за докладването,
- Срам от съотборници, родители и други трети страни,
- Липса на механизъм за анонимно докладване на случаи към ръководителите на спортния клуб,
- Липса на убеденост, че ръководителите на клуба/треньорите ще направят нещо, за да прекратят тормоза,
- Нежелание случаят да стане публичен и да се разчуе,
- Липса на убеденост, че правоприлагащите органи ще разследват обективно случая.

Всеки спортен клуб трябва да осигури механизъм за анонимно докладване на случаи на тормоз и насилие, основано на пола. Този механизъм най-често е пощенска кутия за подаване на сигнали (физически или онлайн). Важно е, жертвите или свидетелите на подобно насилие да се чувстват в безопасност, че самоличността им няма да бъде разкрита при подаване на сигнал.

Точно както спасителят се вслушва и търси признаци за пливци в опасност, ръководителите на спортните клубове и треньорите трябва да са нащрек, за да предпазят спортистите от ненужното страдание от насилие, основано на пола и сексуален тормоз. Персоналът на спортния клуб никога не трябва да си затваря очите и ушите за оплаквания от сексуален тормоз от страна на спортуващите. При тежки случаи, в които треньорите и ръководителите не могат да се справят сами със спирането на тормоза/насилието или да окажат адекватна подкрепа на жертвата, те следва да потърсят помощ от правоприлагащите органи, както и да потърсят организации, които работят в подкрепа на жертви на насилие, основано на пола. Обикновено това са организации, които работят в защита на жени и уязвими групи като ЛГБТИ хора, които най-често стават жертви на насилие, основано на пола.

Прилагаме списък от организации, които могат да бъдат потърсени за подкрепа:

- Фондация Асоциация Анимус, 029817686@animusassociation.org
- Български Хелзинкски комитет, bhc@bghelsinki.org
- Фондация Билитис, bilitis@bilitis.org
- Фондация ДА (Джендър алтернативи), office@genderalternatives.org
- Фондация Екатерина Каравелова, info@sheinbulgaria.org
- Асоциация Деметра, office@demetra.bg
- Фондация Пулс, office@pulsfoundation.org
- Алианс за защита от насилие основано на пола, office@bgrf.org

Фондация Билитис поддържа онлайн платформа за докладване на анти-ЛГБТИ престъпления от омраза. Ръководителите на спортните клубове биха могли да насочват спортисти, които са станали жертва на атаки, породени от хомофобия, бифобия, интерсексфобия или трансфобия към докладване чрез тази платформа. Жертвите ще имат достъп и до безплатна психологическа подкрепа от квалифицирани психотерапевти.

За повече информация и докладване:
<https://stophate.bg/dokladvai/public/#/>

РЕЧНИК НА ТРЕНЬОРА

ДЕФИНИЦИИ НА ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ

Както беше уточнено по-горе, треньорите трябва да знаят значението на основни понятия, свързани с човешките права и пола, за да могат ефективно да осъществяват превенция на насилието, основано на пола в спорта. Дефинициите по-долу са публикувани на уеб сайта на Европейския институт за равенство между половете[8], агенция на Европейския съюз.

бисексуален

Жени или мъже, които изпитват привличане и към двата пола - и женския, и мъжкия.

бифобия

Ирационален страх или омраза спрямо бисексуалността или бисексуалните лица.

вреден стереотип

Стереотип, свързан с пола, който ограничава развитието на личните способности на жените, развитието на техните професионални кариери и вземането на решения относно техния живот и планове за него. Вредните стереотипи могат да бъдат както враждебни, така и негативни (напр. жените са ирационални), или привидно безвредни (напр. жените са грижовни).

двойни стандарти

Определяне съдържанието на формалната и неформалната култура на поведението по такъв начин, че използваните критерии или стандарти за оценяване и регулация за жените, се различават от тези за мъжете в полза на мъжете.

дискриминация, основана на пола

Всяко разграничение, изключване или ограничение въз основа на пола, чийто ефект или цел е увреждане или обезсилване на признаването, възползването или упражняването от жените, независимо от семейния им статут и въз основа на равенството между жените и мъжете, на правата на човека и основните свободи в политическата, икономическата, социалната културната, гражданската или всяка друга сфера. Дискриминацията може да произтича от правото (де юре) или от практиката (де факто). В конвенция CEDAW се признават и разглеждат и двете форми на дискриминация, независимо дали са в закони, политики, процедури или в практиката.

[8] <https://eige.europa.eu/>

изразяване на половата идентичност

Проявление на половата идентичност така, както хората я възприемат за себе си, и така, както останалите я възприемат.

Обикновено хората се стремят да изразят половата си принадлежност, според половата си идентичност/идентичности, независимо от пола им по рождение.

интерсексуалност

Общ термин, обозначаващ различни варианти на телесни характеристики, които не отговарят на строгите медицински определения за жена или мъж.

Тези характеристики могат да бъдат хромозомни, хормонални и/или анатомически и да са проявени и в различна степен. Много видове полови характеристики се откриват още при раждане или дори преди това. Понякога те стават очевидни едва на по-късен етап от живота, често по време на пубертета. Докато повечето интерсексуални хора са здрави, при много малък процент може да имат здравни състояния, които могат да застрашат живота, ако не се лекуват своевременно.

куиър

Всички лица, които попадат извън нормите за пол и сексуалност.

В исторически план този термин е бил обиден жаргон, използван спрямо хората от общността на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транссексуалните и куйър лицата. От 80-те години на ХХ век изразът е възприет и развит от ЛГБТК общността като символ на гордост.

лесбийка

Жена, която проявява влечение към други жени.

лесбофобия

Ирационален страх или отвращение от лесбийки.

насилие, основано на пола

Насилие, което е насочено срещу дадено лице, поради неговия пол, полова идентичност или полово изразяване, или което засяга непропорционално лица от определен пол, се разглежда като насилие, основано на пола.

То може да доведе до физически, сексуални, емоционални или психологически вреди за жертвите или да предизвика икономически загуби за тях.

норми, свързани с пола

Стандарти и очаквания, към които жените и мъжете като цяло се придържат, в степента, която определя дадено общество, култура и общност в дадения момент.

Нормите, свързани с пола, са идеи какви жените и мъжете трябва да бъдат и начина, по който трябва да се държат. Когато те се възприемат от хората още в ранен етап от живота им, могат да влияят на социализацията и създаването на стереотипи по пол през целия им живот.

пол

Биологичните и физиологични особености, които отличават човешките същества като женски и мъжки индивиди.

Тези биологични характеристики не винаги са взаимоизключващи се, тъй като има индивид, които притежават характеристики и на двата пола.

полова идентичност

Всеки човек дълбоко изпитва и индивидуално изживява своя пол, който може да съответства или не на пола му по рождение, включително личното му усещане за тялото (което може да включва, ако бъде избрано свободно, промяна на външния вид на тялото или неговите функции чрез медицински, хирургически или други средства), както и изразяването на пола, включително обличане, начин на говорене и маниери.

полова социализация

Процес, в който хората научават за културата на поведението, свързани с концепциите за женственост и мъжественост.

предразсъдъци по отношение на пола

Предубедени действия или мисли въз основа на възприятието, че жените не са равни на мъжете от гледна точка на правата и достойнството.

преследване

Преследващият търси близостта на жертвата като сериозно накърнява начина ѝ на живот и пряко или практически причинява страдания, пробужда страх или нанася вреда на лицето, което е обект на преследването му. Това може да се случи по-специално чрез опит за установяване на контакт на всяка цена, злоупотреба с личните данни на жертвата, с цел поръчка на стоки или услуги, или използване на трето лице за установяване на контакт, заплашване на жертвата или на нейно близко лице.

промяна на пола

Медицински мерки, които могат, но не е задължително да бъдат психологически, ендокринологични и хирургически лечения, насочени към привеждане на външния вид на дадено лице в съответствие с неговата полова идентичност.

Такива мерки могат да са психологическа консултация, хормонално-заместителна терапия, операция за промяна на пола (като например операция на лицето, на гърдите, различни видове генитални операции или хистеректомия), стерилизация (която води до безплодие), премахване на окосмяване и обучение за промяна на гласа. Не всяко трансполово лице желае или може да се подложи на всички или някои от тези мерки.

психологическо нападение

Нападение, което може да варира от заплахи за насилие и телесна повреда до емоционално насилие и контрол въз основа на широк набор от словесни атаки, унижения или емоционално пренебрегване, които следват модел на оказващо принуда поведение спрямо жената - жертва. Изолирането на жертвата от извършителя и използването на децата, с цел контрол или наказване на жертвата (т.е. физическо или сексуално нападение над децата или принуждаването им да стават свидетели на насилие към тяхната майка) са също примери за психологическо насилие.

психологическо насилие

Всяко умишлено поведение, което сериозно накърнява психологическата неприкосновеност на друго лице чрез принуждаване или заплахи.

До голяма степен то се характеризира с модел на насилствено поведение, проявявано с времето - в рамките на семейството или извън него. То не само засяга психологическото здраве на лицата и техните социални контакти, но и ги лишава от възможности за бъдещо лично, социално и икономическо развитие. Примерите за психологическо насилие включват действия, като например изолация от останалите, вербална агресия, заплахи, сплашване, контрол, тормоз или преследване, обиди, унижения и клевети.

равни възможности за жените и мъжете

Липсата на пречки въз основа на пола за участие в икономическия, политическия и обществения живот.

Такива пречки често са косвени, трудни за разпознаване, породени и поддържани от структурни явления и социални представи, които са доказано устойчиви на промяна. Равните възможности като един аспект от целите в областта на равенството между половете се основават на обосновката, че е необходим цял набор от стратегии, действия и мерки за преодоляване на дълбоко вкоренените и устойчиви неравенства.

равно третиране на жените и мъжете

Липса на пряка или косвена дискриминация въз основа на пола, включително по-малко благоприятно третиране на жените, например на основание бременност или майчинство.

По-благоприятните разпоредби относно защитата на бременните жени и майките, както и насърчителните мерки, насочени към постигане на реално равенство между половете, не противоречат на принципа на равно третиране.

равнопоставеност на половете

Равни права, отговорности и възможности на жените и мъжете и момичетата и момчетата.

Равенството не означава жените и мъжете да са еднакви, а правата, отговорностите и възможностите на жените и мъжете да не зависят от това дали са родени от женски или от мъжки пол. Равнопоставеността на половете предполага, че се отчитат интересите, нуждите и приоритетите и на жените, и на мъжете, с което се признава разнообразието на различните групи жени и мъже. Равенството между половете не е въпрос на жените, а следва да засяга и изцяло ангажира и мъжете, както и жените. Равенството между жените и мъжете се счита както за въпрос, свързан с правата на човека, така и като предпоставка или показател за устойчиво развитие, съсредоточено върху хората, и демокрацията.

сексуална ориентация

Капацитетът на всеки човек за дълбоко емоционално, романтично и сексуално влечение и интимни и сексуални отношения с представители на своя и противоположния пол, както и с представители на повече от един пол.

сексуално насилие

Всеки сексуален акт или опит за извършване на акт от сексуален характер, без да е дадено свободно съгласие, независимо от отношенията между извършителя и жертвата, в каквато и да е обстановка, включително, но и не само, в дома и на работното място. Актовете на сексуално насилие накърняват правото на сексуална свобода, автономност, контрол, неприкосновеност и сигурност, както и правото на изпитване на удоволствие и на водене на здравословен, безопасен и удовлетворителен сексуален живот. Същевременно тези права са тясно свързани с репродуктивните права, като например свободата и автономността на вземане на решение кога човек да има деца, колко деца да има и какви контрацептиви да използва. Примерите за сексуално насилие включват, но не са ограничени до изнасилване, изнасилване при среща и изнасилване от съпруг.

сексуалност

Централен аспект на човека през целия му живот, който обхваща пола, половите идентичности и роли, сексуалната ориентация, еротиката, удоволствието, интимността и възпроизводството.

Сексуалността се изживява и изразява чрез мислите, фантазиите, желанията, вярванията, нагласите, ценностите, поведенията, практиките, ролите и взаимоотношенията. Докато сексуалността може да включва всички тези измерения, не всяко от тях винаги бива изживяно или изразено. Сексуалността се повлиява от взаимодействието на биологични, психологически, социални, икономически, политически, културни, етични, правни, исторически, религиозни и духовни фактори.

социален пол

Социалните характеристики и възможности, които се асоциират с жените и с мъжете, въз основа на техния пол, както и с отношенията между жените и мъжете и момчетата и момичетата и отношенията между жените и тези между мъжете.

Тези характеристики, възможности и отношения се изграждат в обществото и се заучават чрез процесите на социализация. Те са специфични от гледна точка на контекст и време, и са променливи. Полът определя очакваното, допустимото и цененото у една жена или у един мъж в даден контекст. В повечето общества има различия и неравенства между жените и мъжете във възлаганите им отговорности, извършваните дейности, достъпа им до ресурси и контрола върху тях, както и възможностите за вземане на решения. Полът е част от по-широкия социално-културен контекст. Други важни критерии за социално-културен анализ включват раса, равнище на бедност, етническа група и възраст.

Поради основаните на пола предположения и очаквания, жените като цяло са в по-неблагоприятно положение по отношение на реалното упражняване на права, като например свобода на действие и признаване като независими и пълноценни пълнолетни хора, пълноценно участие в икономическото, социалното и политическото развитие, и вземане на решения относно своите обстоятелства и условия. Полът е и важен термин, който следва да бъде разбран в контекста на половата идентичност.

стереотипи, свързани с пола

Предубеждения, чрез които на жените и мъжете се приписват характеристики и роли, определяни и ограничавани от техния пол. Използването на стереотипи, свързани с пола, могат да ограничат развитието на вродените таланти и способности на момичетата и момчетата, жените и мъжете, както и техния опит в образованието и кариерата, и като цяло възможностите в живота. Стереотипите относно жените произлизат и са причина за дълбоко вкоренени нагласи, ценности, норми и предразсъдъци спрямо жените. Те се използват, за да оправдават и поддържат историческите отношения на власт на мъжете над жените, както и сексистките нагласи, които възпират развитието на жените.

тормоз на основата на пола

Нежелано поведение, към дадено лице, свързано с пола му, проявявано с цел или водещо до накръняване на достойнството му и създаване на сплашваща, враждебна, унизителна и обидна среда.

трансджендър

Лице, което има различна полова идентичност от тази по рождение, и което желае да я изразява по различен начин. Включва лицата, които чувстват, че трябва или предпочитат, или избират да се представят по различен начин от очакванията за ролята на пола, определена им при раждане, независимо дали с облекло, аксесоари, козметика или корекция на тялото. Това включва, наред с много други, трансджендър лица, които са между мъжки и женски пол, транссексуални, трансвестити и крос-дресъри.

транссексуално лице

Лице, което предпочита пол, различен от този при раждането му, и изпитва потребност да се подложи на физически промени на тялото си, за да изрази това чувство, като приемане на хормони и/или хирургическа операция.

трансфобия

Ирационален страх от сексуален неконформизъм или сексуално отклонение, като страх от или отвращение към мъжествени жени, женствени мъже, кросдресъри, трансджендъри, транссексуални и други лица, които не се вписват в съществуващите полови стереотипи за пола при тяхното раждане.

уязвима група

Жените, децата и лицата, които принадлежат или се възприемат за принадлежащи към група, която е в по-неблагоприятно положение или е маргинализирана.

Терминът често се използва взаимозаменяемо с термина „група в неравностойно положение“. Стереотипното предубеждение, че „уязвимостта“ е присъща характеристика на жените прикрива факта, че стереотипните роли на половете и нагласите, и тяхното дискриминационно въздействие върху жените, подкрепено с липсата/пропускането на действия от страна на държавите за тяхното ефективно преодоляване, създават пречки за жените, които могат да доведат до завишен риск от уязвимост към дискриминация, включително и насилие. Следователно терминът „уязвима група“ не се препоръчва, а вместо него следва да се използва „група в неравностойно положение“.

физическо насилие

Телесна повреда, нанесена в резултат на прилагането на пряка и незаконна физическа сила, често свързана със сексуално и психологическо насилие, водеща до наранявания, страдания и здравословни проблеми. Обхваща също и насилие, причиняващо смъртта на жертвата.

хегемонна мъжественост

Културна норма, която постоянно свързва мъжете с властта и икономическите постижения.

Този модел на хегемонна мъжественост, е не само вреден за равенството и социалното включване, но и носи загуби и разходи за мъжете. От тази гледна точка здравословните проблеми на мъжете са „цената на мъжествеността“, която те плащат заради привилегиите, които мъжете получават от настоящите отношения между половете, например по-високи доходи и по-малко неплатен труд.

хетеронормативност

Възприемане на хетеросексуалността за норма.

Хетеронормативността е това, поради което хетеросексуалността изглежда ясна, естествена и привилегирована. Предполага се, че всеки е „естествено“ хетеросексуален и че хетеросексуалността е идеал, по-висш от хомосексуалността или бисексуалността.

хетеросексизъм

Допускането, че всяко лице следва да бъде хетеросексуално, поради което се маргинализират лицата, които не се идентифицират като хетеросексуални. Това предполага също, че хетеросексуалността е по-висша от хомосексуалността и други сексуални идентичности и ориентации. Следователно хетеросексизмът е свързан по-скоро с власт, отколкото със сексуална ориентация.

хетеросексуалност

Сексуално, емоционално и/или романтично влечение към противоположния пол.

хомосексуалност

Сексуално, емоционално и/или романтично влечение към представители на същия пол.

хомофобия

Ирационален страх или отвращение от хомосексуалността и към хомосексуални и бисексуални лица въз основа на предразсъдъци. Съществува дебат относно използването на този термин, особено в САЩ. Според някои използването на термина „фобия“ е неподходящо в социалния и политическия контекст и предпочитат да използват алтернативни термини като „анти-гей“. Други изразяват несъгласието си с общото отхвърляне на термина, отчасти поради важната му роля в движенията за правата на гейовете. Досега не е постигнат консенсус относно използването/отхвърлянето на термина.

ВЪПРОСНИК ЗА САМООЦЕНКА

Във всяка от ключовите категории, моля отбележете дали съответната препоръка е приложима за Вашия спортен клуб. Колкото повече от препоръките са инкорпорирани в дейността на Вашия клуб, толкова по-ефективно успявате да се противопоставите на насилието, основано на пола в спорта и сексуалното насилие.

УПРАВЛЕНИЕ НА СПОРТНИЯ КЛУБ

- Клубът има политика, която задължава ръководството да включва както мъже, така и жени.
- Ръководството на клуба включва лица с разнообразни характеристики.
- Оперативните политики включват, между други цели, и целите за постигане на равно третиране на жените и мъжете и превенция на насилието, основано на пола.
- Спортният клуб има публично достъпна политика за полова равнопоставеност и включване на уязвими групи. Тази политика се прилага и при избора на треньори.
- Ръководството на клуба активно комуникира както навън, така и вътре в клуба, целите за постигане на полова равнопоставеност и недискриминация на уязвими групи.

ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ НА СПОРТНИЯ КЛУБ

- Визията и ценностите на организацията включват постигане на равенство между половете и равно третиране на жените и мъжете в спортните дейности.
- Стратегическият план на спортния клуб включва като една от основните цели постигането на равнопоставеност между жените и мъжете чрез дейностите на клуба.
- Планът за работа (годишен план) на клуба включва специални дейности, насочени към постигане на равнопоставеност на жените и мъжете в спорта.

НАБИРАНЕ И ЗАДЪРЖАНЕ НА ТРЕНЬОРИ

- Спортният клуб притежава стратегия за набиране на повече жени-треньори и постигане на баланс между половете в треньорския състав.
- Спортният клуб притежава стратегия за въвеждане и задържане на жени-треньори, създава възможности за развитие на треньори от всички полове.
- Стратегията за набиране на треньори стимулира многообразието отвъд пола и осигурява равен достъп за кандидати с разнообразни личностни характеристики.

Спортният клуб може да бъде определен като „работодател с равни възможности“.

Комисиите за избор на нови треньори също са балансирани по пол.

Спортният клуб гарантира свободен от предразсъдъци избор на треньори, като въвежда обективни критерии за избор и полово-неутрални въпроси по време на интервю.

На всички нива на управление са налични справедливи и прозрачни процедури за избор и оценка на служителите на клуба.

Жените-треньори получават достатъчно възможности за професионално развитие, съобразени с техните индивидуални нужди.

Жените-треньори са активно окуражавани да кандидатстват за лидерски позиции.

ОБУЧЕНИЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ НА ПЕРСОНАЛА

Ръководството на спортния клуб включва темите, свързани с многообразието, човешките права, и равнопоставеността между половете като част от инструктажа на всеки треньор и създава условия за надграждане на знанията на треньорите в тази посока.

Треньорите, мениджърите, и други професионалисти в спортния клуб имат достъп до иновативни обучения по темите „равенство между половете, многообразие, и включване“ както и по темата „преодоляване на несъзнателните предразсъдъци“.

Всички треньори притежават необходимите умения да тренират жени и момичета, както и лица в неравностойно положение, като опазват тяхното човешко достойнство.

Придобитите знания и умения от тренинги по изброените по-горе теми се прилагат активно от треньорите и персонала на клуба в ежедневната работа.

ОРГАНИЗАЦИОННА КУЛТУРА И КЛИМАТ

Спортният клуб ясно комуникира своята готовност да приеме и развива жени-треньори.

Клубът притежава и ясно комуникира своята политика за „безопасен спорт“, която включва ясни правила на поведение и санкции при неизпълнение, комуникационен план, и добре развити механизми за получаване и разглеждане на оплаквания при тормоз или дискриминация, които предотвратяват допълнителен риск за пострадалите.

Правилата за подходящо поведение във всички терени и ситуации, свързани с дейността на клуба, са ясно комуникирани (по време на тренировка, в съблекалнята, по време на пътувания, състезания, програми и др.)

Клубът предоставя адекватни възможности за работа за жените-треньори, които отглеждат деца (работа на смени, допълнителни услуги като достъп до детски кът и подобни).

ПРОГРАМИ И ИНИЦИАТИВИ

- Спортният клуб предлага специални програми, които привличат повече жени/момичета към спортни дейности.
- Клубът реализира специални инициативи за привличане на повече жени към треньорски позиции.
- Всички съществуващи програми за развитие на треньори редовно се преразглеждат от гледна точка на пола и многообразието, за да се смекчат бариерите пред участието на жени и лица от групи в неравностойно положение.
- Събитията и програмите вземат предвид съображенията за равнопоставеност на половете и многообразието (грижи за деца, достъпност, религиозни съображения и др.)

ФИНАНСИРАНЕ И РЕСУРСИ

- Спортният клуб разпределя равнопоставено финансите и ресурсите между състезатели и треньори от всичкилове, без да ощетява един пол за сметка на друг.
- Спортният клуб следва принципа „равно заплащане за равен труд“ при определяне възнагражденията на треньорите, независимо от техния пол.
- Клубът активно търси финансиране за програми, които ще стимулират равнопоставеността между жените и мъжете в спорта, както и в коучинга.
- Клубът разполага с конкретна позиция, чиито отговорности включват (измежду други) да провежда и следи за изпълнение на политиката за равно третиране на жени и мъже и предотвратяване/борба с насилието, основано на пола.

МАРКЕТИНГ И КОМУНИКАЦИИ

- Жените състезателки и/или треньори редовно са давани като пример за подражание със своите успехи.
- Важността на равнопоставеността между половете е активно комуникирана във всички публикации/медийни изяви на служителите на спортния клуб.
- Спортният клуб използва визии, които демонстрират многообразието на спортисти и треньори.
- Клубът включва лица от различен пол във всички свои маркетингови стратегии и практики.
- Клубът отчита заслугите на жените спортистки и/или треньори и ги отбелязва/награждава.

ИЗМЕРВАНЕ И ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА УСПЕХА

- Събиране и анализ на данни за участие както в състезателните дейности, така и в коучинга, по пол, раса, етнос, сексуална ориентация, и други характеристики.
- Събраните данни се използват за актуализиране и подобряване на клубните политики.
- Всички спортни програми се оценяват на база степента на участие на жени и лица в неравностойно положение, идентифицираните липси се адресират своевременно.
- Клубът провежда разговори с настоящи или бивши спортисти/треньори, за да вникне в техните преживявания и да използва тези данни в подобряване на средата/включването.